

være tilstrækkeligt, at man i Loven paabød, at naar et vist Antal Aar var henvunden, og Vedkommende forlangte det, skulde Kommunen paany tage Forholdet under Overveelse, saa at man ogsaa i den Henseende vilde have Kommunens Selvstyrelse, paa den Maade altsaa, at det var den, der efter en saadan Undersøgelse tog Beslutning om, hvorvidt den nydte Fattigunderstøttelse skulde eftergives eller ikke. Dette med Hensyn til det første Punkt i Lovforslaget. — Med Hensyn til det andet Punkt stiller det sig noget mere tvivlsomt for mig, om man saaledes skal befale Eftergivelse af Hjælp i Sygdomstilfælde. Forskjellen er nemlig den, at medens man ved Udbetalingen af Fattigunderstøttelse er istand til at gaa meget strengt tilværts og undersøge Forholdene nære, er det ikke saa let, hvor der indtræder Sygdom, thi der hæfter det, og man maa uden en nøie Undersøgelse bewilge Hjælpen. Det, at alle Følgerne deraf bleve eftergivne uden videre, vilde ganske vist føre til, at der i disse Henseender vilde blive rettet langt større Krav til Kommunerne om Understøttelse end nu, og det kunde maaske dog nok blive mindre hensigtsmæssigt. Jeg vil derfor, som sagt, uden at stille mig imod Lovforslaget, dog hensille at tage disse Spørgsmaal lidt nærmere under Overveelse for at se, om der muligvis ikke maatte være nogen Betænkelse derved; men, som sagt, i det Hele taget nærer jeg Sympathi for, at der vises Humanitet i disse Forhold. Spørgsmaalet bliver kun at udføre det paa en saadan Maade, at man ikke derved bidrager til at svække Bestræbelserne for at holde sig selv oppe, thi det er dog dem, det fremfor Alt gjælder om at bevare.

Indenrigsministeren (Stæel): Jeg kan være enig med den Betragtning, der blev udtalt baade af den ærede Forslagsstiller og det Medlem, som nu satte sig (Brig), deri, at det at miste sine politiske Rettigheder eller ikke at kunne udøve dem, altid er et Savn, om det end efter Omstændighederne kan falde mere eller mindre haardt paa de Paagjældende, men det kan ganske vist ske under saadanne Forhold, at det maa siges kun at være en ny Tilvæxt til en allerede isorveien tilstrækkelig byrdefuld Tilværelse. Men jeg maa ogsaa sige, at fra mit Synspunkt er dette, uagtet de Betragtninger, som ere fremsatte, i mange Henseender ogsaa have min Sympathi, ikke Hovedspørgsmaalet for mig i dette Dilemma, men dette er, at jeg ikke kan se rettere, end at det fremsatte Forslag indeholder en Grundlovsforandring. Naar det i Grundlovens § 30 hedder, at Valgretten ikke kan udøves af den, som nyder eller har nydt en Understøttelse af Fattigvæsenet, som ikke er eftergivet eller tilbagebetalt, forekommer det mig aldeles utvivlsomt, at en Bestemmelse om, at kun den Fattigunderstøttelse, som er nydt i de to sidste Aar, skal have

en saadan Indflydelse, er i fuldstændig Uoverensstemmelse ikke alene med Grundlovens Ord men ogsaa med dens bestemte Mening. Naar der i Grundloven er Tale om Eftergivelse, er der aabenbart ikke Tale om den Eftergivelse, her tilsigtes, nemlig en almindelig uindskrænket Eftergivelse af Fattighjælp af en vis Bestaffenhed, men der er Tale om Eftergivelse fra deres Side, der have Noget at eftergive, fra dem, som have udrebet Bidragene, og det er en frivillig Eftergivelse af dette, som har været Grundlovens bestemte Mening. At Ordene ogsaa ere i Uoverensstemmelse med den Mening, der har ligget til Grund for dem, derom kan der ikke være den mindste Tvivl. Paa den grundlovgivende Rigsdag blev der nemlig ved Behandlingen af dette Punkt fremsat Forslag, som væsentlig gaa i den samme Retning, som den ærede Forslagsstiller's Forslag. Der blev stillet Forslag om, at de Ord „eller har nydt“ skulde bortfalde. Der skulde altsaa kun staa: den, som nyder Understøttelse, ikke: den, som har nydt, og der blev stillet Forslag om, at Understøttelsen for at have den Virkning, her er omtalt, skulde være modtagen i det sidste Aar. Dette stemmer altsaa i Birteligheden temmelig nære eller falder vel omtrent sammen med, hvad det ærede Medlem her har foreslaaet. Disse Forslag havde dengang Understøttelse fra Stemmer, der havde en betydelig Vægt og en betydelig Klang under vor hele Forfatningsudvikling, men de bleve forkastede. Der er altsaa aldeles ikke Tvivl om, hvad Meningen er med de Ord, som bleve nedskrevne i Grundloven dengang. Der blev under Valglovens Behandling fremsat lignende Forslag, men der reiste sig da meget vægtige Stemmer imod at saadanne Bestemmelser kunde tages gennem Valgloven. Det var, saavidt jeg erindrer, Drifted, Ussing, og Ordføreren, Krieger, som sagde, at saaledes som Grundloven nu engang var, kunde dens Indhold ikke forandres ved en simpel Lov, altsaa heller ikke ved en Valglov. Der blev ogsaa ved Valglovens Behandling af Tjærnning stillet Forslag, der gik ud paa, at kun Fattighjælp, der var modtagen i de sidste fem Aar, skulde have den Indflydelse, at den Paagjældende tabte sin Valgret, men den daværende Formand her i Folkethinget negtede at fremme dette Endringsforslag som værende grundlovsstridigt. Det mangler altsaa ikke paa ganske tydelige og klare Tilkendegivelser af, hvilken Opfattelsen har været paa den Tid, da de Bestemmelser, der findes i Grundlovens § 30, bleve givne, og lige overfor denne ganske klare og efter min Mening uomtvistelige Opfattelse af Forholdet, kan jeg ikke erkjende, at der kan foregaa Forandringer af den Bestaffenhed, som det ærede Medlem foreslaar, gennem en Paragraf i en Lov, men kun igjennem den for Grundlovsforandringer foreskrevne Form. Dette er min Hovedbetragtning af Sagen, og dermed